

Gezond opgroeien in Scherpenzeel

Kindermonitor 2021

Gelderland-Midden

Kindermonitor 2021

Inleiding

In het najaar van 2021 hebben ouders/verzorgers in Scherpenzeel meegedaan aan de kindermontitor. De kindermontitor is een vragenlijstonderzoek onder ouders/verzorgers van kinderen van 0 t/m 11 jaar. De kindermontitor wordt sinds 2009 elke vier jaar uitgevoerd.

Werkwijze

Via een steekproef zijn 850 ouders/verzorgers in gemeente Scherpenzeel per brief uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. De Nederlandstalige, digitale vragenlijst is ingevuld door 327 ouders/verzorgers. De respons is 38%. De vragen gingen over gezondheid, welzijn, leefstijl en opvoeding. Door de gegevens te wegen naar gemeente, leeftijd en geslacht zijn de resultaten representatief voor alle kinderen van de gemeente Scherpenzeel.

Nog meer resultaten

Naast deze rapportage is er een uitgebreid tabellenboek van de kindermontitor gemaakt. Hierin staan alle uitkomsten uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en opleiding van de ouders. Daarnaast worden ook de totaal cijfers voor de gemeente weergegeven voor 2021 en 2017.

Afkortingen

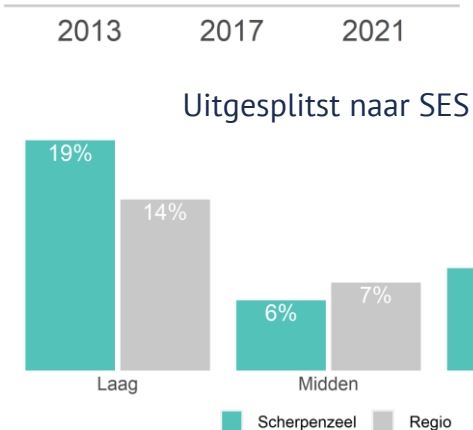
GM	Gelderland-Midden
SES	Sociaaleconomische status. In deze rapportage wordt opleiding als indicator voor SES gebruikt.

Contact

Heeft u nog vragen over dit onderzoek? Neem dan contact op met het team onderzoek, informatie en advies via onderzoek@vggm.nl.

Moeite met rondkomen

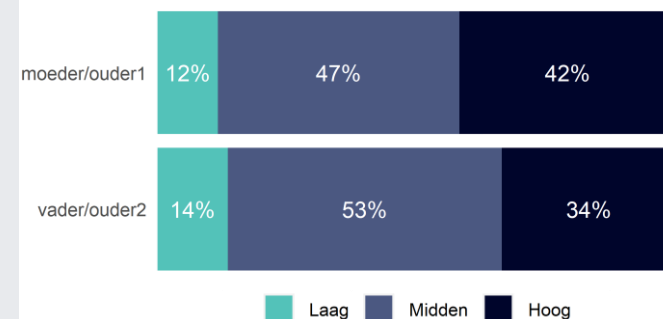
Kinderen die opgroeien in gezinnen die (langdurig) veel moeite hebben met rondkomen zijn op veel gebieden vaak slechter af. Armoede zorgt niet altijd voor problemen bij kinderen. Er zijn risicofactoren (zoals een lage opleiding ouders, alleenstaand ouderschap, langdurig ziek zijn, slechte woonsituatie, onveiligheid in de buurt) en beschermende factoren (goede relatie met ouders, veerkracht, goede sociale netwerken, goede basisvoorzieningen)¹.

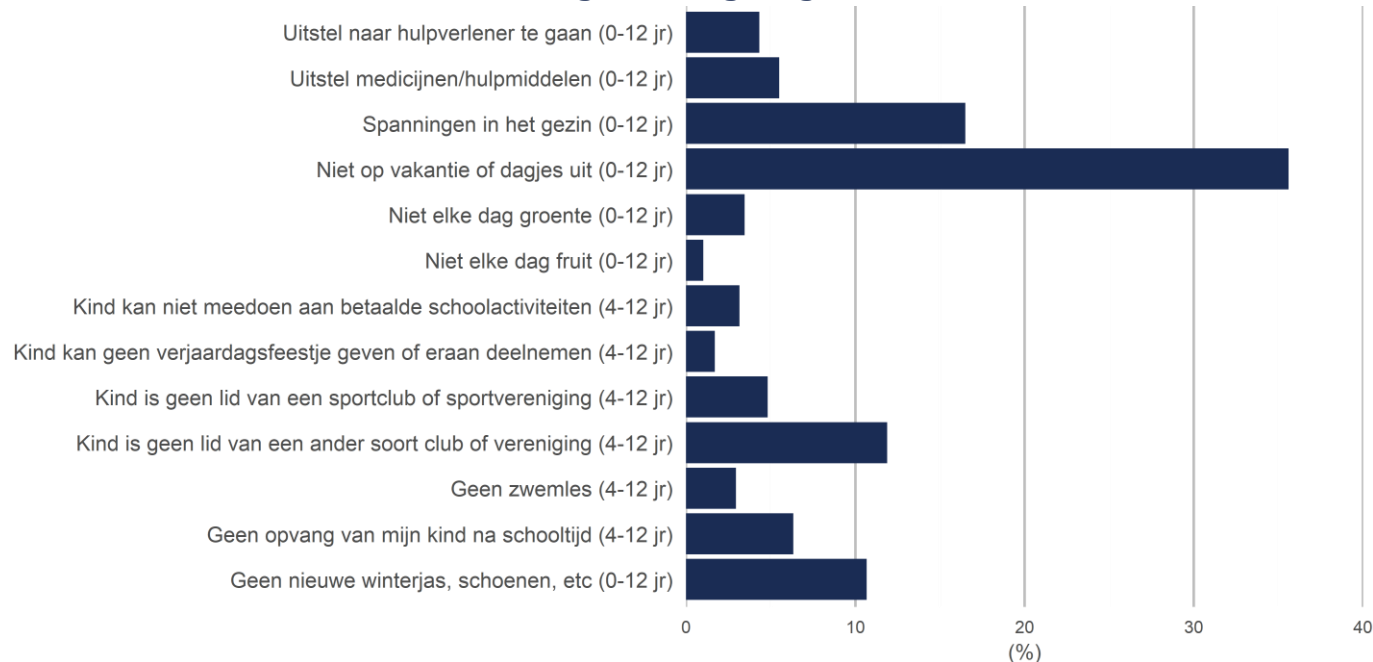
Gezinssamenstelling

Met vader en moeder	90%
Vader/moeder en partner	3%
Co-ouders	2%
Eenoudergezin	5%

Opleiding ouders

Gevolgen van geldgebrek

Bewegen

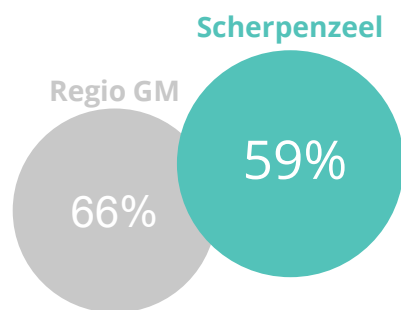
Het advies voor kinderen is om elke dag minimaal een uur te bewegen. Dit kan op allerlei manieren, zoals sporten, fietsen of lopen naar school, buiten spelen of gymmen.

29%

beweegt iedere dag
minimaal één uur (4-12 jr)

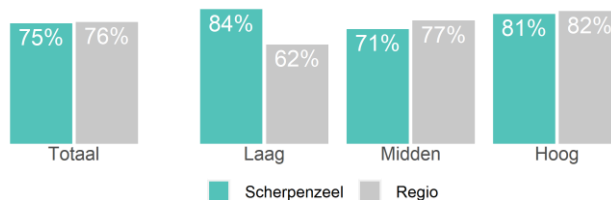
Regio GM: 30%

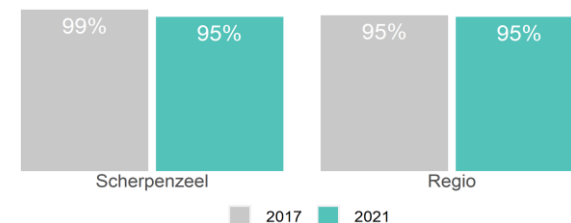
doet elke week mee aan activiteiten als
zwemmen, peutergym of bewegen op
muziek (0-4 jr)

Lid sportclub (4-12 jr)

Uitgesplitst naar SES

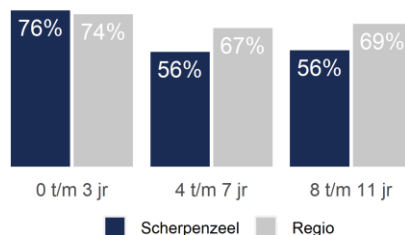
Zwemdiploma A behaald (8-12 jr)

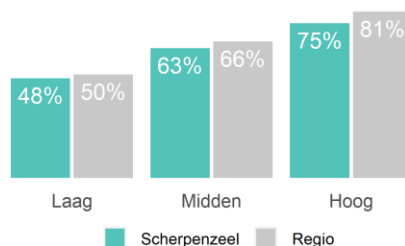
Groente

6 of 7 dagen per week

Uitgesplitst naar leeftijd

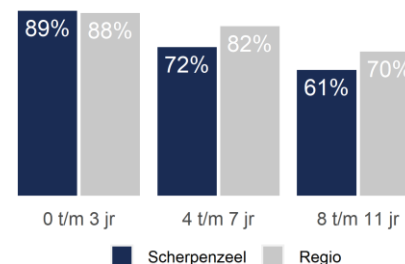
Uitgesplitst naar SES

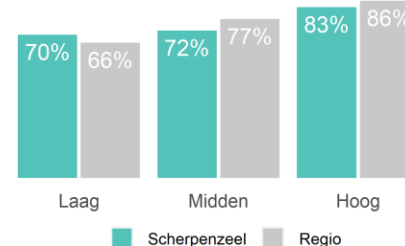
Fruit

6 of 7 dagen per week

Uitgesplitst naar leeftijd

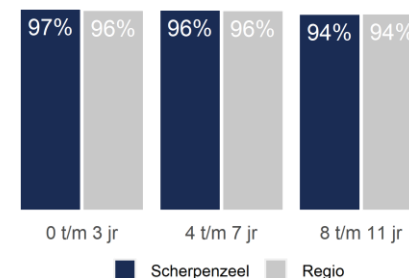
Uitgesplitst naar SES

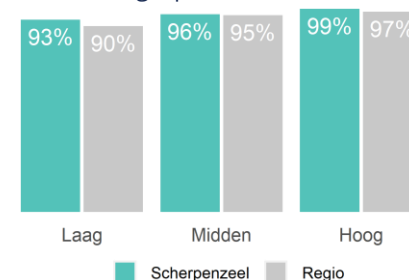
Ontbijt

dagelijks

Uitgesplitst naar leeftijd

Uitgesplitst naar SES

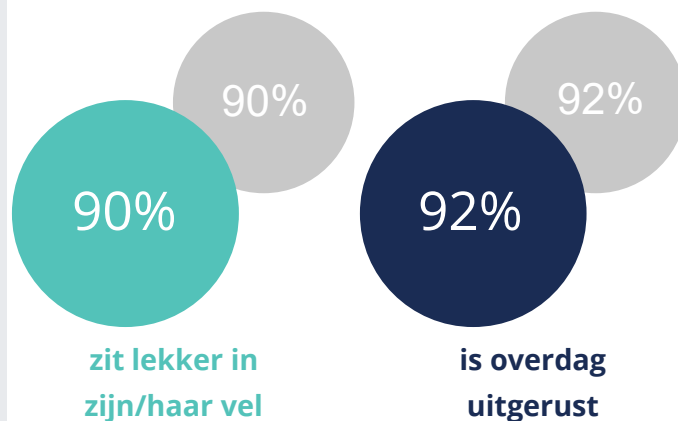
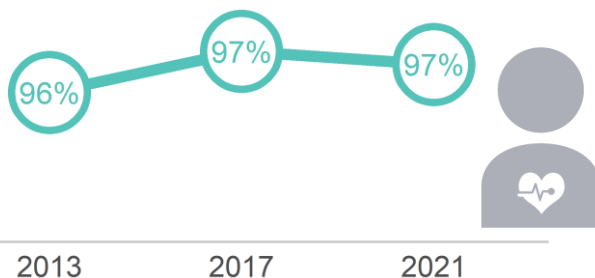

Lichamelijke gezondheid

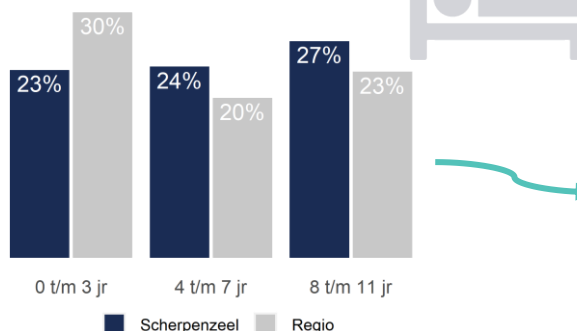
Ervaren gezondheid

Gezondheid is meer dan de afwezigheid van klachten. Ervaren gezondheid gaat over het oordeel van de ouders over de gezondheid van hun kind. De gezondheid van veruit de meeste kinderen wordt al jaren (zeer) goed gevonden.

(Zeer) goed ervaren gezondheid

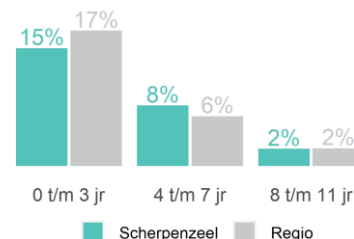

Kind heeft slaapproblemen

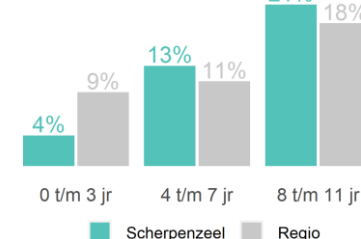

Slapen

Problemen met doorslapen

Problemen met inslapen

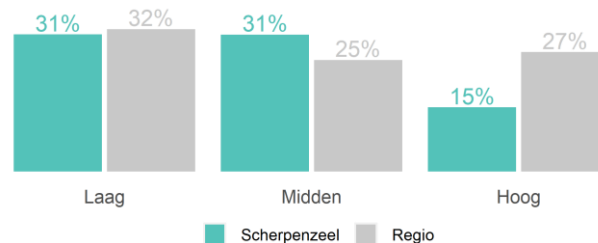

Mondgezondheid (2-12 jaar)

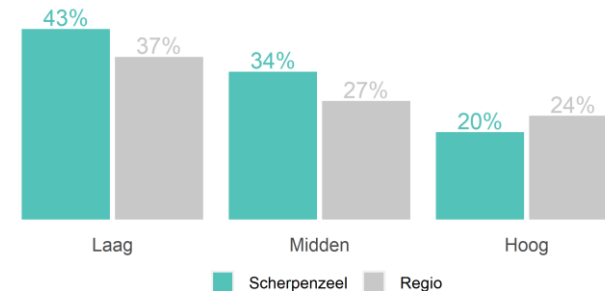
Het is belangrijk dat kinderen van jongs af aan leren om goed voor hun tanden te zorgen. Slecht poetsen en suikerrijke voedingsmiddelen zijn meestal de oorzaak van gaatjes bij kinderen.

Uit de kindermonitor blijkt dat 52% van de 8-11-jarigen gaatjes in zijn/haar gebit heeft (gehad). Van deze leeftijdsgroep gaat 84% 2 keer per jaar of vaker naar de tandarts of mondhygiënist.

Kind poetst tanden onvoldoende Uitgesplitst naar SES

Kind heeft gaatjes in zijn/haar gebit gehad Uitgesplitst naar SES

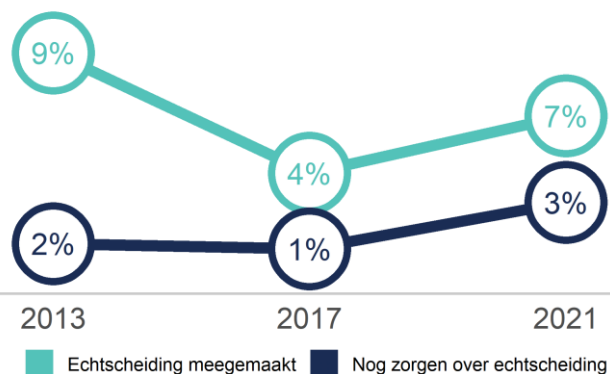

Mentale gezondheid

Echtscheiding

Een scheiding kan gevolgen hebben voor kinderen. De mogelijke gevolgen verschillen voor kinderen van verschillende leeftijden. Langdurige conflicten tussen de gescheiden ouders vormen de belangrijkste oorzaak van problemen bij kinderen. Kinderen ontwikkelen zich gunstiger wanneer zij na de scheiding een positieve relatie hebben met beide ouders.

12%
van de (echt)scheidingen
is een vechtscheiding
In 2017 was dit 15%.

Ingrijpende gebeurtenissen

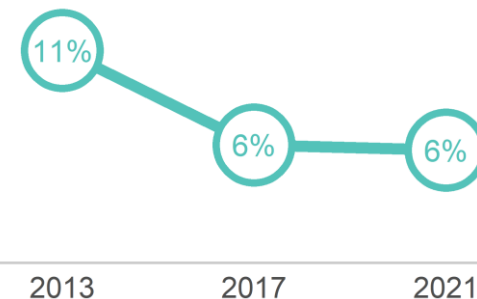

Psychosociale problemen

De Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) meet de aanwezigheid van psychosociale problemen, sterke kanten van het kind en de invloed van psychosociale problemen op het dagelijks functioneren.

Verhoogd risico op psychosociale problemen (4-12jr)

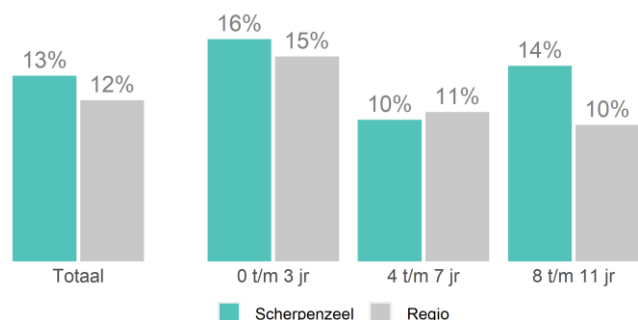

Veerkracht

Opvoeden

Enige vorm van opvoedproblematiek
Uitgesplitst naar leeftijd

Zorgen van ouders

De zorgen van ouders nemen toe met de leeftijd van het kind. Waarover ouders zich zorgen maken verschuift ook duidelijk met de leeftijd van het kind:

0 t/m 3 jaar

- Eten (17%)
- Luisteren, gehoorzamen (9%)

- Faalangst (16%)
- Angst, onzekerheid (13%)
- Spraakontwikkeling / taalontwikkeling (10%)

4 t/m 7 jaar

8 t/m 11 jaar

- Angst, onzekerheid (17%)
- Faalangst (16%)
- Gebruik sociale media/games (14%)

69%

is meestal weerbaar

In 2017 was dit 57%.

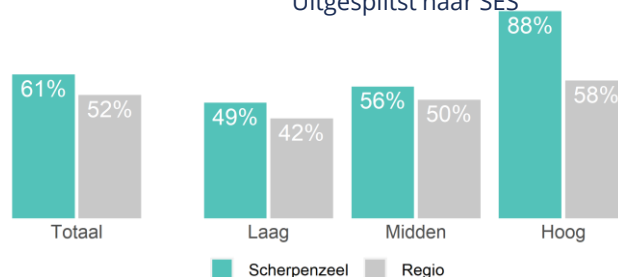
94%

praat met een volwassene bij zorgen of problemen

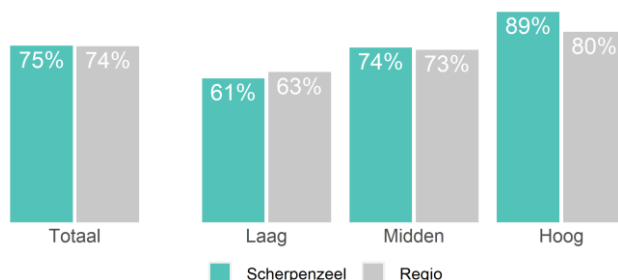
In 2017 was dit 92%.

Veerkracht

Kind kan omgaan met onverwachte problemen
Uitgesplitst naar SES

Kind is goed in bedenken van oplossing
Uitgesplitst naar SES

Corona

69%

van de ouders ervaart positieve gevolgen van de corona crisis (4-12 jr)

De ouders noemen als positieve gevolgen vooral:

- Meer tijd met het gezin (59%)
- Meer rust (in de agenda) (53%)
- Meer tijd om naar buiten te gaan (28%)
- Meer zicht op waar kind mee bezig is (17%)

Aan de andere kant zijn er ook zorgen door de coronaperiode:

- 9% van de ouders is bezorgd over de ontwikkeling van de schoolprestaties
- 6% is bezorgd over de sociale ontwikkeling

Fysieke leefomgeving

Buiten spelen in de buurt

86%

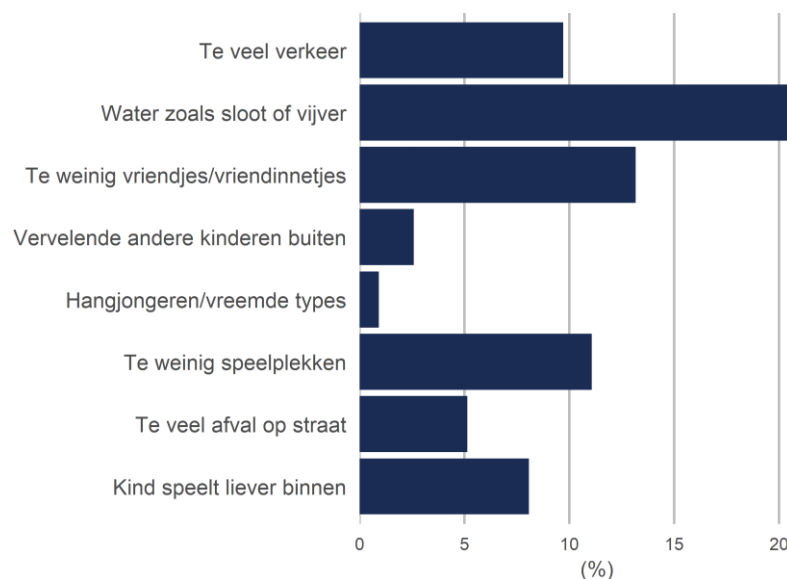
van de ouders vindt de buurt kindvriendelijk.

In 2017 was dit 82%.

Belemmeringen om in de buurt buiten te spelen

Sommige ouders ervaren belemmeringen om hun kind in de buurt buiten te laten spelen. Voor de jongere kinderen zijn vijvers en sloten de grootste belemmering. Ouders van kinderen vanaf 8 jaar geven vooral aan dat hun kind liever binnen speelt.

Lopen of fietsen naar school

Van de kinderen van 4 t/m 7 jaar gaat 51% niet elke dag lopend of zelf fietsend naar school. Bij kinderen van 8 t/m 11 jaar is dit 21%.

Regio GM: 62% (4 t/m 7 jaar)
27% (8 t/m 11 jaar)

De ouders van kinderen die niet vijf dagen per week lopend of zelf fietsend naar school gaan, geven daarvoor de volgende redenen aan:

Sociale leefomgeving

Beeldschermgebruik

67% van de ouders van kinderen van 4 jaar en ouder heeft regels of afspraken over het aantal uur dat hun kind gebruik maakt van computer, laptop en mobiele telefoon. Van de kinderen van deze leeftijd kijkt 35% naar een beeldscherm in het uur voor het slapen gaan.

Weet welke sites mijn kind bezoekt

82%

15%

Praat met kind over wat hij/zij ziet op internet

55%

24%

21%

Kijkt met kind mee bij internetten

44%

34%

21%

Weet met wie mijn kind chat

31%

66%

Altijd of meestal

Soms of meestal niet

(Nog) niet van toepassing

28%

is in de afgelopen 3 maanden gepest

Dit gebeurt voor het merendeel op school.

Alcohol

Veel ouders houden rekening met hun alcoholgebruik in het bijzijn van de kinderen: 8% drinkt bewust geen alcohol in het bijzijn van de kinderen en 18% drinkt bewust minder alcohol. Nog eens 20% houdt er rekening mee, maar niet bij alle gelegenheden. 41% van de ouders geeft aan geen alcohol te drinken. Slechts 13% van de ouders houdt geen rekening met het alcoholgebruik in het bijzijn van hun kind.

Kind mag voor 18^e jaar voor het eerst...

een slokje alcohol **63%**

een glas alcohol **35%**

meerdere glazen alcohol **15%**

11%

van de kinderen van 8 t/m 11 jaar geeft mantelzorg

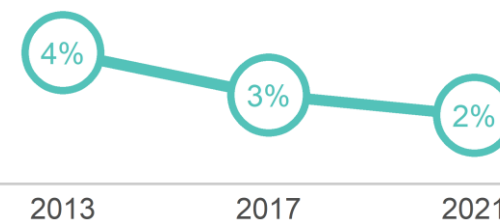
In 2017 was dit 1%

Roken

Van de kinderen van 0 t/m 3 jaar heeft 6% van de moeders gerookt tijdens de zwangerschap.

Regio GM: 5%

Ouder rookt in bijzijn kind

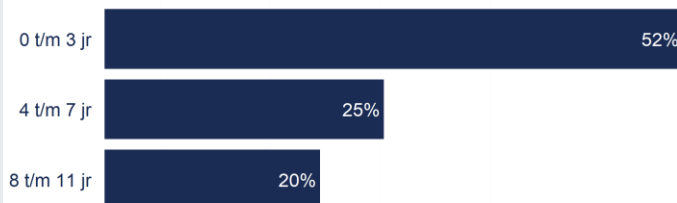
Kind mag voor 18^e jaar voor het eerst...

af en toe roken **6%**

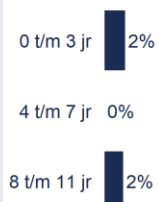
dagelijks roken **1%**

Gebruik van hulp en ondersteuning

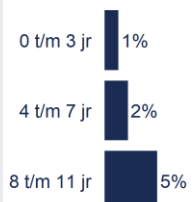
Hulp van familie en vrienden

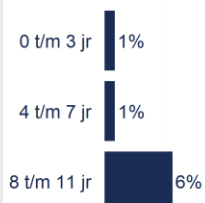
Hulp van hulpverlener (max 5 gesprekken)

Kortdurende ondersteuning

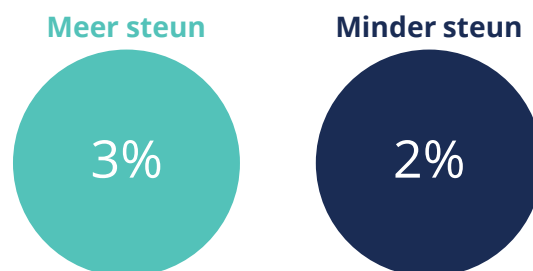

Langdurige ondersteuning

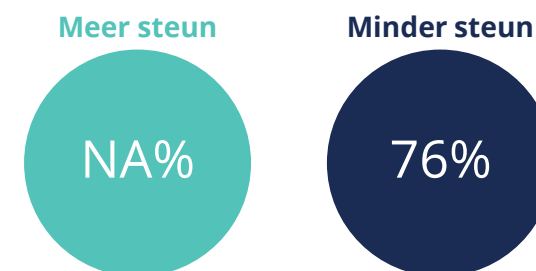

Effect van corona op hulp en ondersteuning

Opvoedingssteun van familie/vrienden/bekenden is veranderd ten opzichte van voor de coronaperiode (bij ouders die steun krijgen)

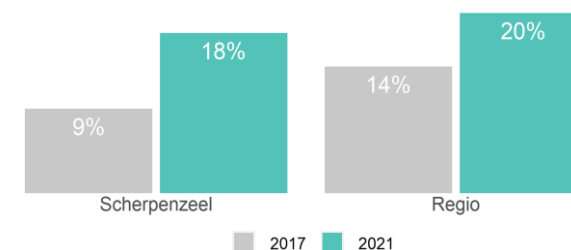
Opvoedingssteun van hulpverlener is veranderd ten opzichte van voor de coronaperiode (bij ouders die steun van hulpverlener krijgen)

Voorschoolse Educatie (VVE) op peuterspeelzaal (2-4 jr)

Van alle kinderen van 2 t/m 3 jaar gaat 78% naar de peuterspeelzaal of de peuteropvang. Voor peuters met een mogelijke (taal)achterstand is er de mogelijkheid van voorschoolse educatie. Het doel hiervan is om deze kinderen beter voor te bereiden op de basisschool.

Kind maakt gebruik van VVE

Kinderen in Scherpenzeel

Kinderen in Scherpenzeel zijn over het algemeen gezond. 97% van de ouders geeft aan dat hun kind een (zeer) goede gezondheid heeft.

Impact corona beperkt

Corona had beperkt invloed op de gezondheid en welbevinden van de kinderen. Het gebruik van beeldschermen nam flink toe, de mate van bewegen nam ook iets toe. Het voedingspatroon en psychologisch welbevinden bleef over de hele linie ongeveer gelijk. Ouders hadden meer rust in de agenda en brachten meer tijd door met het gezin.

Sociaaleconomische gezondheidsverschillen groot

De sociaaleconomische gezondheidsverschillen tussen kinderen zijn groot. Kinderen uit gezinnen met een minder goede sociaaleconomische positie blijken minder gezond te zijn. In deze gezinnen wordt minder vaak groente en fruit gegeten. Ze drinken minder water en/of thee zonder suiker. Kinderen hebben vaker gaatjes in hun gebit en poetsen minder vaak hun tanden. Ook zijn er grotere risico's op psychische problemen. In deze gezinnen zijn kinderen minder vaak lid van een sportvereniging. Ouders met een lagere sociaaleconomische positie ervaren minder grip op het leven en meer financiële stress dan ouders met een hogere sociaaleconomische positie.

Geldgebrek en de uitwerking op de gezondheid van kinderen

In gezinnen die moeite hebben met rondkomen zijn de nodige gevolgen van geldgebrek merkbaar. Die gevolgen kunnen een negatieve uitwerking op de gezondheid van de kinderen hebben. In 16% van deze gezinnen komen spanningen voor, bezuinigingen op lidmaatschap sportvereniging (5%) of zwembad (3%). Geld voor vakantie of een dagje uit is er volgens deze ouders niet (36%) en ook de opvang na schooltijd is een probleem (6%). Een kwetsbare groep zijn de kinderen die wonen in een eenoudergezin. Daar komen armoede en gezondheidsproblemen vaker samen.

GGD Gelderland-Midden
is onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

GGD Gelderland-Midden

Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM

T 0800 8446 000
E ggd@vggm.nl
I www.ggdgm.nl

Gelderland-Midden